

❖ สิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการ

คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการแล้ว สามารถเข้าถึงสิทธิและใช้ประโยชน์ได้จาก สิ่งที่อำนวยความสะดวก อันเป็นสาระณะตลอดจนสวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๖ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด ได้แก่

➤ การคุ้มครองสิทธิคนพิการด้านการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการแพทย์

การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยกระบวนการทางการแพทย์ และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ และสื่อส่งเสริมพัฒนาการ เพื่อปรับสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พฤติกรรม สติปัญญาการเรียนรู้ หรือการส่งเสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้น

➤ การคุ้มครองสิทธิคนพิการทางการศึกษา

การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ หรือแผนการศึกษาแห่งชาติตามความเหมาะสม ในสถานศึกษาเฉพาะหรือในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาทางเลือก หรือ การศึกษานอกระบบ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สำหรับคนพิการให้สนับสนุนตามความจำเป็นเหมาะสมอย่างทั่วถึง

➤ การคุ้มครองสิทธิคนพิการด้านการประกอบอาชีพและการมีงานทำ

ในเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การให้บริการที่มีมาตรฐานการคุ้มครองแรงงาน มาตรการ เพื่อการมีงานทำตลอดจนได้รับการส่งเสริม การประกอบอาชีพอิสระ และบริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยี หรือความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของคนพิการ

➤ การคุ้มครองสิทธิคนพิการทางสังคมและสวัสดิการสังคม

เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิคนพิการทางสังคมและสวัสดิการสังคมเป็นไปอย่างทั่วถึง เช่น การให้บริการล่ามภาษามือ การช่วยเหลือทางกฎหมาย การจัดให้มีผู้ช่วยคนพิการ การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล การส่งเสริมสนับสนุนผู้ดูแลคนพิการ และการจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการ

➤ การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่คนพิการเข้าถึงได้

เพื่อคุ้มครองสิทธิคนพิการมิให้สภาพแวดล้อมเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางสังคมสำหรับคนพิการ

สิทธิและสวัสดิการต่างๆ สำหรับคนพิการ

บัตรประจำตัวคนพิการ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดให้คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ดังนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการได้รับสิทธิต่างๆ ตามกฎหมายคนพิการ จึงสามารถยื่นขอมิบัตรประจำตัวคนพิการได้

สถานที่ออกบัตรประจำตัวคนพิการ

คนพิการที่อยู่กรุงเทพมหานครหรือจังหวัดอื่นอาจยื่นคำขอมิบัตรต่อกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด หรือหน่วยงานของรัฐ ตามที่อำนวยความสะดวกหรือผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศกำหนดแล้วแต่กรณี

หลักฐานที่ใช้ในการขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ

๑. บัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวข้าราชการ หรือสูติบัตรของคนพิการ
๒. ทะเบียนบ้านของคนพิการ
๓. รูปถ่ายขนาด ๑ นิ้ว ถ่ายมาแล้วไม่เกิน ๖ เดือน จำนวน ๒ รูป
๔. เอกสารรับรองความพิการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมของสถานพยาบาลของรัฐ หรือสถานพยาบาลเอกชนที่เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติประกาศกำหนด เว้นแต่กรณีสภาพความพิการที่สามารถเห็นได้โดยประจักษ์ไม่ต้องมีเอกสารรับรองความพิการ ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอถ่ายภาพความพิการไว้เป็นหลักฐาน

กรณีบัตรประจำตัวคนพิการหมดอายุ

บัตรประจำตัวคนพิการหมดอายุให้คนพิการ หรือผู้ยื่นคำขอแทน ยื่นคำขอมีบัตรใหม่ ภายใน ๓๐ วัน ก่อนวันหมดอายุ บัตรประจำตัวคนพิการจะมีอายุการใช้งาน ๘ ปีนับตั้งแต่วันออกบัตร เมื่อครบกำหนดแล้ว คนพิการจะต้องให้แพทย์ประเมินความพิการ เพื่อออกเอกสารรับรองความพิการ กรณีคนพิการ ที่มีอายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป หรือสภาพความพิการที่เห็นได้โดยประจักษ์ จะได้อัตโนมัติตลอดชีพ ซึ่งคนพิการหรือผู้ยื่นแทน สามารถยื่นคำขอต่ออายุบัตร ณ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด พร้อมเอกสารหลักฐาน

การออกบัตรใหม่แทนบัตรเดิมกรณีสูญหายชำรุด

๑. เอกสารหลักฐานการขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ
 ๒. บัตรประจำตัวประชาชน หรือทะเบียนบ้านของผู้มาขอมีบัตร
- หากบัตรประจำตัวคนพิการชำรุดหรือสูญหายหรือมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญก่อนวันหมดอายุ คนพิการสามารถยื่นคำร้องขอมีบัตรประจำตัวคนพิการใหม่แทนบัตรเดิมได้ พร้อมเอกสารหลักฐาน
- ในกรณีบัตรประจำตัวสูญหายให้แจ้งความที่สถานีตำรวจและนำใบแจ้งความยื่นขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ

ประเภทของความพิการ

๑. ความพิการทางการมองเห็น
๒. ความพิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย
๓. ความพิการทางการเคลื่อนไหว
๔. ความพิการทางด้านจิตใจหรือพฤติกรรม
๕. ความพิการทางสติปัญญาหรือการรับรู้

การระบุชื่อผู้ดูแล

ผู้ดูแลคนพิการ เป็น บิดา มารดา บุตร สามี ภรรยา ญาติ พี่น้อง ที่ดูแลและอุปการะคนพิการ จะมี ๒ กรณี คือ

๑. ผู้ดูแลคนพิการและคนพิการ อาศัยอยู่ทะเบียนเดียวกัน
๒. ผู้ดูแลคนพิการและคนพิการ อาศัยอยู่ต่างทะเบียน แต่ต้องมีหนังสือรับรองการเป็นผู้ดูแลคนพิการ จากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ สมาชิกสภาท้องถิ่น ประธานชุมชน พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ(ของหน่วยงานราชการ, รัฐวิสาหกิจ)ซึ่งอาศัยหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันกับคนพิการพักอาศัยอยู่

การยกเลิกบัตรประจำตัวคนพิการ

๑. บัตรประจำตัวคนพิการ
๒. บัตรประจำตัวประชาชนของคนพิการ
๓. ใบมรณะบัตร(กรณีคนพิการเสียชีวิต) หรือเอกสารรับรองความพิการ(กรณีได้รับการฟื้นฟูจนไม่มีสภาพความพิการ)
๔. กรณีผู้แทนให้ใช้บัตรประจำตัวประชาชน หรือทะเบียนบ้าน

